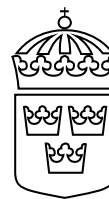

Regeringens skrivelse

2015/16:70

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Skr.
2015/16:70

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 10 december 2015

Stefan Löfven

Peter Hultqvist
(Försvarsdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse redogör regeringen för resultatet av den uppföljning och granskning av signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet som genomförts 2014. Skrivelsen är den årliga rapport som riksdagen begärt i samband med riksdagsbehandlingen av lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning	3
2	Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet	3
3	Granskning av signalspaningsverksamheten.....	3
3.1	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)	3
3.2	Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt.....	4
3.3	Riksrevisionens granskning av kontrollen av försvarsunderrättelseverksamheten	5
4	Slutsatser om signalspaning och personlig integritet	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 10 december 2015	7

Vid riksdagens slutbehandling av regeringens proposition En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet (prop. 2006/07:63, bet. 2007/08:FöU15, rskr. 2007/08:266) tillkännagav riksdagen som sin mening vad försvarsutskottet anfört om ytterligare rättssäkerhets- och kontrollmekanismer. Riksdagen anförde bland annat att regeringen en gång om året ska redovisa den granskning av verksamheten som bedrivits enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

I enlighet med riksdagens tillkännagivande lämnar regeringen denna skrivelse.

2 Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet regleras i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (signalspaningslagen) och i förordningen (2008:923) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Enligt signalspaningslagen får den myndighet som regeringen bestämmer, signalspaningsmyndigheten, inhämta signaler i elektronisk form vid signalspaning. Inhämtningen får inte avse signaler mellan en avsändare och mottagare som båda befinner sig i Sverige.

Signaler får endast inhämtas för de ändamål som särskilt anges i lagen och inledningsvis endast efter inriktning av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen i Polismyndigheten. Nationella operativa avdelningen i Polismyndigheten ersatte den 1 januari 2015 Rikskriminalpolisen i signalspaningslagen i samband med införandet av den nya Polismyndigheten, se prop. 2013/14:110 s. 408–409.

3 Granskning av signalspaningsverksamheten

3.1 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) är en nämndmyndighet under regeringen som har till uppgift att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten så att den bedrivs i enlighet med lagar och förordningar.

Siun är också kontrollmyndighet för den verksamhet som bedrivs enligt signalspaningslagen. I kontrollen av signalspaningen ska inspektionen särskilt granska sökbegrepp, förstöring och rapportering. Vidare ska Siun på enenskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning.

Siun strävar efter att granskningsverksamheten ska vara så öppen som möjligt med beaktande av gällande lagstiftning om offentlighet och sekretess.

Siun råder även över de signaler som teleoperatörer ska lämna till samverkanspunkter enligt 6 kap. 19 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Det innebär att signalspaningsmyndigheten, Försvarets radioanstalt, endast ska få tillgång till de signalbärare som det finns tillstånd för från Förvarsunderrättsedomstolen. Siun fattar inga egna beslut i dessa frågor utan ska bara verkställa de tillståndsbeslut som meddelats av Förvarsunderrättsedomstolen.

Siuns granskningsverksamhet 2014

Under 2014 har Siun genomfört 28 granskningar, vilket är lika många som föregående år. Av dessa granskningar rörde 14 Försvarets radioanstalt, varav 8 enligt signalspaningslagen. Ingen av granskningarna enligt signalspaningslagen har lett till att Siun framfört några synpunkter eller förslag till Försvarets radioanstalt.

Vidare är Siun enligt 10 a § signalspaningslagen skyldig att på enenskilds begäran kontrollera om hans eller hennes meddelande har inhämtats i samband med signalspaning och, om så är fallet, kontrollera om inhämtningen och behandlingen av inhämtade uppgifter har gjorts i enlighet med signalspaningslagen.

Under 2014 har Siun genomfört 12 kontroller på enskildas begäran. Det är en återgång till i stort sett samma antal som åren före 2013. Under det året gjordes inte mindre än 62 kontroller på enskildas begäran. Anledningen till den kraftiga ökningen under 2013 bedöms vara att kontrollerna fick särskild uppmärksamhet i medierna det året. Inget otillbörligt har framkommit vid kontrollerna.

Siun har mandat att avbryta inhämtning eller besluta om förstöring av upptagning eller uppteckning om det skulle visa sig att inhämtning som gjorts inte har varit förenlig med det tillstånd som meddelats av Förvarsunderrättsedomstolen. Några sådana åtgärder har inte vidtagits under 2014.

Resultaten av 2014 års kontrollverksamhet har inte lett till att Siun framfört några synpunkter till regeringen eller överlämnat några ärenden till någon annan myndighet.

3.2 Integritetsskyddsrådet vid Försvarets radioanstalt

I enlighet med 11 § signalspaningslagen finns ett integritetsskyddsråd vid Försvarets radioanstalt med uppgift att fortlöpande utöva insyn i de åtgärder som vidtas för att säkerställa integritetsskyddet i signalspanings-

verksamheten. Organisatoriskt utgör integritetsskyddsrådet en del av Försvarets radioanstalt och rådets ledamöter utses av regeringen för viss tid. Rådet ska rapportera sina iakttagelser till myndighetens ledning och, om rådet finner skäl för det, till Siun. Skr. 2015/16:70

Integritetsskyddsrådets verksamhet 2014

Integritetsskyddsrådets verksamhet under 2014 har varit av ungefär samma omfattning som tidigare år. Rådet har vid sex tillfällen haft möten på Försvarets radioanstalt. Rådets arbete har rört den utgående rapporteringen av resultaten av signalspaningen. Integritetsskyddsrådet har vidare bland annat gått igenom den interna kontrollen inom Försvarets radioanstalt för signalspaningsområdet. Rådet har i samband med möten löpande fört diskussioner med myndighetens ledning i dessa frågor. Myndigheten har utifrån de synpunkter som framförts utvecklat verksamheten för att ytterligare förstärka integritetsskyddet. Integritetsskyddsrådet har inte under 2014 funnit skäl att rapportera till Siun.

3.3 Riksrevisionens granskning av kontrollen av försvarsunderrättelseverksamheten

Riksrevisionen lämnade i januari 2015 sin granskningsrapport Kontrollen av försvarsunderrättelseverksamheten (RiR 2015:2). Riksrevisionens syfte med granskningen var att bedöma om Siuns kontroll av försvarsunderrättelseverksamheten fungerar effektivt. Regeringen har i skrivelse 2014/15:142 redovisat Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer, regeringens bedömning av dessa samt de åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas med anledning av rekommendationerna. Riksrevisionens övergripande slutsats är att kontrollmyndigheten Siun har fått förutsättningar för att kunna bedriva kontrollverksamheten på ett effektivt sätt. Riksrevisionen drar också slutsatsen att Siun utför de uppgifter som myndigheten har enligt lagar och förordningar.

4 Slutsatser om signalspaning och personlig integritet

För en demokratisk rättsstat är det viktigt med ett väl fungerande integritetsskydd. Försvarsunderrättelseverksamheten är noga reglerad i lagar och förordningar, bland annat i syfte att värna enskildas personliga integritet. Kontrollmyndigheten Siun har i uppgift att kontrollera att försvarsunderrättelsemyndigheterna följer de aktuella författningarna.

Siuns samarbete med Försvarets radioanstalt har under året fungerat väl, och myndigheten har fått tillgång till den information som behövs för att lösa uppdraget.

Siuns granskning enligt signalspaningslagen resulterade inte i några synpunkter eller förslag till åtgärder till Försvarets radioanstalt under

2014. Siun har inte heller lämnat några synpunkter eller förslag till åtgärder till regeringen under året.

En konstruktiv dialog förs löpande mellan Siun och berörda försvarsunderrättelsemyndigheter om förbättringsåtgärder. Regeringen anser att det är viktigt att denna dialog fortsätter.

Regeringens uppfattning är att systemet för att värna den personliga integriteten vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet fungerar på det sätt som avsetts i lagstiftningen. Försvarets radioanstalt beaktar i sin verksamhet både den personliga integriteten och myndighetens uppgift att bedriva en effektiv försvarsunderrättelseverksamhet.

Regeringen noterar att riksdagen vid sin behandling av regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport om kontrollen av försvarsunderrättelseverksamheten har uttryckt att man ser positivt på hur kontrollen fungerar. Regeringen noterar vidare att riksdagen välkomnar regeringens utfästelse att hålla sig informerad om Siuns fortsatta utvecklingsarbete.

Regeringen har som mål att stärka den personliga integriteten. Regeringen är öppen för att behov av fördjupade uppföljningar av signalspaningslagens konsekvenser för den personliga integriteten kan uppstå framöver. Regeringen understryker vikten av arbetet med att värna rättssäkerheten och den personliga integriteten vid signalspaning. Detta arbete är en ständigt pågående process.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 december 2015

Närvarande: statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
M Wallström, Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson,
S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, M Andersson,
A Ygeman, P Bolund, M Kaplan, M Damberg, A Bah Kuhnke,
A Strandhäll, A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet P Hultqvist

Regeringen beslutar skrivelse Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet